

SZÁMVEVŐI JELENTÉS

a helyi adók rendszerében a hatékonyság és az eredményesség érvényesülésének ellenőrzéséről Hajdúszoboszló Város Önkormányzatánál

BEVEZETÉS

A települési önkormányzatok saját bevételei között meghatározó szerepe van a helyi adó bevételeknek, amelyek a Hatv. felhatalmazása alapján 1991. január 1-jétől vezethetnek be helyi adókat. Az Önkormányzat autonóm módon dönt arról, hogy gazdálkodási feladatainak teljesítése és az ehhez szükséges forrásképzés érdekében él-e, és milyen mértékben – a törvény keretei között – a helyi adóztatás eszközével. A helyi adópolitika meghatározása a gazdasági program része, végrehajtása magában foglalja az egyes adónemek bevezetését, módosítását, az adómérték, kedvezmények, mentességek, valamint a helyi adóztatás részletes eljárási szabályainak rendelettel történő megállapítását.

A helyi adók (építményadó, telekadó, kommunális adó, helyi iparüzési adó, idegenforgalmi adó) és az önkormányzati adóhatóság által beszedendő egyéb adók (gépjárműadó, talajterhelési díj, a termőföld bérbeadásából származó jövedelemadó, 2009. évet megelőzően a luxusadó) között különbséget kell tenni. Míg a helyi adók tekintetében a települési önkormányzatok döntenek a bevezetésről, a törvény keretei között az adózás szabályairól, az önkormányzati adók esetében ilyen jogosítványuk nincs, a bevételek azonban a helyi önkormányzatot illetik meg, és az adó beszedése az önkormányzati adóhatóság (jegyző) feladata.

A vizsgálat célja annak értékelése volt, hogy:

- a helyi adókról szóló törvény, az önkormányzati adóhatóság által beszedett egyéb adókkal összefüggő jogszabályok módosításai, az önkormányzati adóigazgatás szakmai felügyelete, irányítása, ellenőrzése elősegítette-e az önkormányzati adóbevételek növekedését;
- a képviselő-testületek a törvényben megállapított felső adómérték, a helyi sajátosságok, az önkormányzati gazdálkodás követelményei és az adóalanyok teherviselő-képességének figyelembevételével határozták-e meg a helyi adókat, bevezetésük időpontját és időtartamát, az adózás részletes szabályait;
- az önkormányzati adóigazgatásban – adók kezelése, beszedése, hátralékok behajtása – a hatékonyság, eredményesség szempontjai érvényesültek-e.

Az ellenőrzést – a 2006-2009 közötti évekre – célszerűségi, törvényességi szempontok, valamint a hatékonysági, eredményességi kritériumok alapján, teljesítmény-ellenőrzés módszerével végeztük.

Az ellenőrzés végrehajtására az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3)-(4), valamint 21. § (3) bekezdésében foglaltak adtak jogszabályi alapot.

A helyi önkormányzatok gazdálkodása akkor kiegyensúlyozott, ha hosszabb időszak alatt a bevételek és a kiadások között összhang van. A gazdálkodás biztonságáért elsődlegesen a Képviselő-testület, szabályszerűségéért a polgármester felelős. Feladatuk a kiegyensúlyozott gazdálkodás feltételeinek alakítására vonatkozó döntések meghozatala. A helyi adókkal, az önkormányzati adókkal kapcsolatos adóztatási feladatok ellátása, az adók módjára behajtandó köztartozások (továbbiakban: adók) nyilvántartása, kezelése és elszámolása, az adók beszedése, az adókötelezettségek teljesítésének ellenőrzése, a hátralékok behajtása az önkormányzati adóhatóság (jegyző) feladata az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény alapján. A jegyző feladata a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás, az adóhatósági ügyek szakszerű, eredményes intézése, a hatáskörébe tartozó adóhatósági ügyekben történő önálló döntés. Az ellenőrzött téma, a hatáskör és feladat összetettségére tekintettel a számvevői jelentés záradékolására a polgármester és a jegyző által is sor kerül.

Az Önkormányzat tárgyévi pénzforgalmi költségvetési bevétele 2009. évben 6767 millió Ft, kiadása 6433 millió Ft volt, a bevételek 1226 millió Ft-tal (22%), a kiadások 9643 millió Ft-tal (18%) haladták meg a 2006. évit. A 2009. évben a bevételek 45,6%-a a saját folyó és átengedett bevétel, amelynek 45,9%-a az önkormányzati adóhatóság által beszedett adó (helyi adó és átengedett adók) volt. A 2006. évben a bevételek 59,8%-a származott a saját folyó és átengedett bevételekből, amelyeknek 34,7%-a volt az önkormányzati adóhatóság által beszedett adó (helyi adó és átengedett adók). Az adóztatással kapcsolatos feladatokat 2009-ben a Polgármesteri hivatal létszámán belül 10 fő látta el, egy fővel kevesebb, mint 2006-ban. Az adóigazgatással összefüggő közvetlen kiadás a vizsgált időszakban 1,1%-kal emelkedett, 2006-ban 33,5 millió Ft, 2009-ben 33,9 millió Ft volt.

Az önkormányzati adóhatóság által beszedett adók az Önkormányzat költségvetésének 20,9%-át tették ki 2009-ben, amely 108,5%-kal (737 millió Ft-tal) haladta meg a 2001. évben beszedettet. Az adóbevételek növekedési üteme átlagosan évi 9,6% volt. A helyi adó egy állandó lakosra vetített összege a 2001. évi 25,5 ezer Ft-ról a 2009. évre 50,5 ezer Ft-ra nőtt, de még 2009-ben is 11,5%-kal az országos átlag alatt maradt. A vállalkozások által befizetett adónak a helyi adó bevételen belüli aránya a 2004. évi² 93,6%-ról 2009-re 81,1%-ra csökkent. A helyi adóbevételek között meghatározó jelentősége a település sajátosságainak következtében a helyi iparüzési adónak és az idegenforgalmi adónak van. Az Önkormányzat az idegenforgalmi adót és a vállalkozások kommunális adóját 1992. január 1-jétől, a telekadót, a nem lakás céljára szolgáló építmények utáni építményadót és a helyi iparüzési adót 1993. január 1-jétől, a magánszemélyek kommunális adóját 1996. február 1-jétől vezette be, 2005-ben került bevezetésre a lakások utáni építményadó. 2006-2009 között új adónem bevezetésére nem került sor.

² A vállalkozásoktól beszedett adóbevételeket elkülönítetten 2004. évtől mutatták ki.

Adómérték-változásokra az idegenforgalmi adó esetében 1996., 2003., 2005. és 2008. években, az építményadó esetében 2000. és 2005. években, a helyi iparűzési adó vonatkozásában 1996. és 2004. években került sor. Az 1997. évtől megszüntetésre került a telekadó és a magánszemélyek kommunális adója. Az egyes adónemek bevezetésének, illetve mértéke változásának részleteit a jelentés 1.1. pontja, illetve a 2. számú tanúsítvány tartalmazza.

Az Önkormányzat pénzügyi helyzete a vizsgált időszakban stabil volt, az adóbevételek növelése mellett pótlólagos pénzügyi forrásbevonás miatt csak 2008-ban rendelkezett olyan kötelezettséggel, ami a hitelképesség vizsgálatát igényelte. A tervezett 609 millió Ft helyett mindössze 402 millió Ft ténylegesen fennálló kötelezettség az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás felső határának 35%-a volt a tárgyévben. Az Önkormányzat kötvényt nem bocsátott ki, 2009. év végén hitelfelvétel vagy kötvénykibocsátás következtében keletkezett hosszú lejáratú kötelezettséggel nem rendelkezett.

A 2002. december 31-ét megelőzően hatályos adórendeletekben a vállalkozások részére biztosított kedvezmények, mentességek 2008. évtől való megszűnését követően a helyi iparűzési adó és a kommunális adó 56,8 millió Ft-tal növelte az érintett vállalkozások adófizetési kötelezettségét, illetve az Önkormányzat költségvetési bevételeit. A vállalkozók kommunális adója és a helyi iparűzési adó alól a 2006-2007. évre vonatkozóan három vállalkozás kapott mentességet, amelyek önkormányzati többségi tulajdonban voltak (Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő és Egészségturisztikai Zrt., Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Zrt., Hajdúszoboszlói Közüzemi Kft.), továbbá mentességet kaptak a mezőgazdasági őstermelők. Adókedvezményt a vállalkozók kommunális adója alól 2006-2007-ben öt, illetve hat vállalkozás kapott, a csökkent munkaképességű foglalkoztatott munkavállalókra vonatkozóan, ha kedvezményre való jogosultságot az előírt határidőig megszerezték. A helyi iparűzési adó alól 2006-2007-ben 37, illetve 45 vállalkozás kapott kedvezményt, szakmunkástanulók szakmai gyakorlati képzésében való részvétele miatt. Az adókedvezményeket, mentességeket érintő főbb változásokat a jelentés 1.2. pontja, illetve a 3. és 4. számú tanúsítványok tartalmazzák.

A település állandó lakónépessége a vizsgált időszakban 0,3%-kal, ezen belül a foglalkoztatottak aránya 4,8%-kal csökkent, a regisztrált munkanélküliek aránya 39%-kal (992 főről 1379 főre) emelkedett 2006-2009. között.

Az egy állandó lakosra jutó szja 2006-2009. között 54%-kal nőtt, az országos átlagtól való elmaradása a 2006. évi 19,5%-ról 2008-ra 14,4%-ra csökkent. Az ezer lakosra jutó adózók száma 7,9%-kal emelkedett. Az Önkormányzatnál a lakosság jövedelmi helyzetének változását a helyi adó fizetési kötelezettség meghatározása, illetve változtatása során figyelembe vették.

A regisztrált vállalkozások száma a településen 2006-2009. között 45%-kal nőtt, ezen belül a működő vállalkozások aránya 26%-kal emelkedett. A vállalkozási formák között meghatározó az egyéni vállalkozás. Új vállalkozások elsősorban a fürdő- és gyógyturizmus körében alakultak. A működő vállalkozások 38%-a társas vállalkozás, közöttük a településen 250 főnél többet foglalkoztató cég 2009-ben nem volt. A kisvállalkozások meghatározó szerepét mutatja az is, hogy az országos átlag növekedésével ellentétben a településen a helyi iparűzé-

si adó egy adóalanyra jutó összege a vizsgált időszakban csökkent, a 2006. évi 260 ezer Ft-ról 2009. évre 244 ezer Ft-ra (6,2%-kal). A 2009. évben a helyi iparűzési adó 13,2%-át fizette³ az egy 100 millió Ft-ot meghaladó összegű adót fizető vállalkozás, a korábbi években 100 millió Ft-ot meghaladó befizetést teljesítő vállalkozás a városban nem volt.

Az adóhátralék 2009-ben 238,8 millió Ft volt, amely a vizsgált időszakban 119,3 millió Ft-tal (99,8%-kal) emelkedett. A hátralékok 6,8%-át a felszámolás alatt álló vállalkozások adóhátraléka képezte. A gazdasági válság hatására 2009-re közel ötszörösére nőtt a megszűnés, felszámolás alatt álló, helyi adótartozást felhalmozó vállalkozások száma (a 2006. évi 20-ról 98-ra). A településre vonatkozó 2006-2009. évi adatokat részletesen a jelentés mellékletét képező 1. számú tanúsítvány tartalmazza.

³ A helyszíni ellenőrzés időpontjában (2010. április) az adózók a 2009. évről a helyi adó bevallást még nem nyújtották be, az adatok a jelentésben és mellékleteiben a 2009. december 31-én ismert állapot alapján szerepelnek.

II. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat 2006-2009. éveket érintő **gazdasági program**jaiban a szerepeltek az adópolitikai célkitűzések, a település turisztikai vonzerejének növelése, illetve ipari vállalkozói terület kialakítása, új vállalkozások megtelepedésének elősegítése, munkahelyek teremtése révén az Önkormányzat a két legnagyobb bevételt jelentő HIPA és IFA növelését, a közszolgáltatások fejlesztését, a kistérségi együttműködés erősítését, az igazságos közteherviselést tűzte ki célul. Ennek érdekében a Képviselő-testület a Polgármesteri hivatal feladatává tette minden jogszerű eszköz (ellenőrzés, végrehajtás) alkalmazását.

A **helyi adók** közül az Önkormányzat a vállalkozások kommunális adóját és az idegenforgalmi adót 1992-től, a telekadót, az építményadót és a helyi iparűzési adót 1993-tól, a magánszemélyek kommunális adóját 1996. február 1-jétől vezette be. A 2006-2009. években új adónem bevezetésére nem került sor. 1997-től megszüntetésre került a telekadó és a magánszemélyek kommunális adója.

Az adónemek bevezetéséről, illetve megszüntetéséről, az egyes adómérték emeléséről, az adómentességekről és adókedvezményekről meghozott döntések előtt a Képviselő-testület **mérlegelte** a döntés adóbevételek növekedésére, illetve az egyes adófajtákkal kapcsolatos költségek alakulására, valamint az adózók (lakosság, vállalkozások) teherviselő képességére, illetve az Önkormányzat költségvetése egészére gyakorolt **hatását**.

Az Ámr. előírásai alapján a költségvetési koncepciót a helyben képződő bevételek és az ismert kötelezettségek figyelembe vételével állították össze. A költségvetési koncepció és a költségvetési rendelet előkészítése és elfogadása során meghatározták a helyi adók költségvetésre gyakorolt hatását, a gazdasági programban elfogadott adópolitikai célkitűzések alapján számba vették a helyi adó bevételeket, az adóztatás eredményességének javítására vonatkozó konkrét követelményeket. A költségvetés tervezett hiánya az adóbevételek teljesítésének eredményeként csökkent.

Az Önkormányzat helyi adókból származó bevételei összességükben 2007. évben a 2006. évi szinten maradtak, 2008. és 2009. évben növekedtek, ami biztosította a költségvetési egyensúly javítását. Az Önkormányzat által bevezetett helyi adók körében a törvényi felső mértéktől eltérő adómértékek és adókedvezmények alkalmazása miatt kieső, az **elméleti lehetőségtől elmaradó** adóbevétel a helyesbített folyó évi terheléshez viszonyítva a 2006. évi 23,6%-ról 2009-ben 32,9%-ra emelkedett.

A Képviselő-testület 2006-2009. között nem döntött a lehetséges adótárgyak, adóalapok teljes körű felméréséről. Új adónem bevezetésének lehetőségét vizsgálták, de arra nem került sor. Az Önkormányzat a helyi adó rendeletekben a kedvezményekre, mentességekre vonatkozó szabályok **törvényességét** biztosí-

totta, az adóalanyok hátrányos megkülönböztetésének tilalmát minden adónem vonatkozásában érvényre juttatta. Az **idegenforgalmi adó** esetében a Hatv-ben rögzítettek túlmenően egyéb mentességeket nem határoztak meg.

A **helyi iparűzési adó** és a **vállalkozók kommunális adója** alól 2007. év végéig mentességet kaptak a többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok és a mezőgazdasági őstermelők, továbbá kedvezményekben részesültek a megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató és a szakmunkástanulók szakmai gyakorlati képzésében részt vevő vállalkozások. A 2008. évtől a mentességeket, kedvezményeket az EU jogharmonizációnak megfelelően megszüntették. Az **építményadó** alól a Hatv. rendelkezésein túlmenően a vizsgált időszakban mentességet biztosított az Önkormányzat a településen levő lakások döntő többségére.

A Képviselő-testület a törvényben megállapított felső adómérték, a helyi sajátosságok, az önkormányzati gazdálkodás követelményei és az adóalanyok teherviselő-képességének figyelembevételével határozta meg a helyi adókat, bevezetésük időpontját és időtartamát, az adózás részletes szabályait.

Az Önkormányzatnál az iparűzési adó mértékének megállapítása során figyelemmel voltak a központilag számított adóerő-képességre, illetve ennek az Önkormányzat költségvetésére gyakorolt hatására. Az **adóerő-képesség** számítás önkormányzati költségvetést érintő hatását elemezték, és figyelembe vették az Önkormányzat pénzügyi helyzetére vonatkozó döntéseknél. A tervezett és a tényleges adóerő-képesség eltérése miatt 2007-2009. években igénybevételi kamat fizetésére került sor. Az Önkormányzat 2006-2009. között nem élt a mindenkori költségvetési törvényben biztosított azon lehetőséggel, hogy a vállalkozások letelepedését elősegítő, és ez alapján az érintett céggel összefüggő iparűzési adóerő-képesség megállapítására, az adóbevételek megosztására vonatkozó **megállapodást** kössön másik önkormányzattal.

A helyi adórendeletben a Képviselő-testület nem határozta meg az adó vagy egy részének **felhasználási célját**, továbbá a helyi rendeletekben nem határoztak meg közérdekű célokat, amelyekre az adózó az előírt feltételek alapján az adója egy részének felhasználásáról rendelkezhetett. A helyi adókból származó bevételek összegéről – a Hatv. előírásainak megfelelően – az Önkormányzat évente, a költségvetési beszámoló részeként **tájékoztatta** a település lakosságát, az adóalanyokat. A helyi adórendeletben biztosított kedvezmények, mentességek miatti **közvetett támogatásokat** szöveges indokolással – az Áht. előírásának eleget téve – bemutatták a költségvetési és a zárszámadási rendeletek mellékletében.

Az Önkormányzatnál a helyi adó rendeletek módosítására, a rendelet-előkészítés színvonalának javítására az államigazgatási (közigazgatási) hivatal törvényességi észrevételt nem tett. A helyi adó rendeletek módosításának gyakorisága és indokai alapján a helyi **adóztatás stabilitását** biztosították. A helyi adó rendeletek módosítására indokolt esetekben, a törvényi változások miatt, illetve az Önkormányzat költségvetési koncepcióihoz, egyéb rendeleteihez kapcsolódva került sor.

A Képviselő-testület 2006-2009. között az önkormányzati adóhatóság tevékenységéről az éves beszámolók előterjesztése során és a beszámolók szöveges indokolásában kapott tájékoztatást.

A helyi adóztatás eredményességének javítására (adóalanyok, adótárgyak feltárása, adóhátralékok csökkentése) a Képviselő-testület 2006-2009. között a tárgyévi **teljesítménykövetelmények** alapját képező, kiemelt helyi célok között határozott meg követelményeket, amelyek teljesítését nyomon követte. A Képviselő-testület a vizsgált időszakban nem élt az adóellenőrzés elrendelésének, olyan ellenőrzési stratégia kialakításának jogával, amelynek megvalósításával az adóbevételek növekedése mellett az önkéntes jogkövetés, és az adózói kötelezettségek teljesítése javult volna.

A Polgármesteri hivatalban a jegyző elemzéseire és pénzügyi osztály jelzéseire alapozott intézkedésekkel az adóigazgatási ügyintézői **létszám**, az adóigazgatás szervezetén belüli szakmai munkamegosztás, összetétel a vizsgált időszakban stabilitást mutatott, az egy fő létszámcsökkenést átszervezési intézkedésekkel és az informatika alkalmazásának szélesítésével ellensúlyozták. Az adóigazgatási létszám és szervezet a település és az önkormányzati adóztatás sajátosságaihoz igazodott. A jegyző felmérése szerint a helyi iparüzési adó APEH által történő beszedése az önkormányzati adóigazgatásban 2009-ben és 2010-ben nem von maga után feladatcsökkenést. Az önkormányzati adóhatóság – mint elsőfokú hatóság – nem élt a Ket-ben biztosított azon lehetőséggel, hogy a közügyeknek a közérdek és az ügyfél szempontjából is előnyös rendezése érdekében határozathozatal helyett az ügyféllel hatósági szerződést kössön, az Önkormányzat rendelete nem is tartalmazta ennek lehetőségét.

Az Önkormányzatnál az **adóigazgatás, adóbeszedés hatékonysága** 2006-2009. között **növekedett**, a 100 Ft önkormányzati adóbevételre jutó közvetlen adóigazgatási kiadás összegét tekintve a mutató értéke – 2007-től eltekintve – csökkent. **Az adóigazgatás, adóbeszedés eredményessége** a vizsgálat alá vont két eredményességi mutató – a folyó évi terhelésekre teljesített befizetések aránya, illetve az adóbevételek saját folyó és átengedett bevételeken belüli aránya – értékeinek 2006-2009. közötti alakulása alapján szintén **javuló** tendenciát mutatott.

Az önkormányzati adóhatóságnál az ügyfélfogadás, az adóellenőrzés, az adóalany-, illetve adótárgy-feltárás, továbbá az adóvégrehajtás – mint a feltételek szempontjából kiemelten értékelt adóigazgatási tevékenységek – **személyi és tárgyi feltételei** 2006-2009. között javultak. Az adóigazgatási feladatot ellátó köztisztviselők iskolai végzettség, szakmai képzettség és adóhatósági munkakörben eltöltött gyakorlati idő szerinti összetétele kedvező irányba változott, és megfelelt a köztisztviselők képesítési előírásairól szóló kormányrendelet követelményeinek. A Polgármesteri hivatalban eredményesen intézkedtek az elektronikus ügyintézés feltételeinek fejlesztésére. Az ÚMFT Államreform Operatív Programja (ÁROP) keretében az Önkormányzat által benyújtott „A polgármesteri hivatal szervezetfejlesztése” című pályázat pozitív elbírálásban részesült. Az alkalmazott számítógépes programok és egyéb alkalmazások biztosították a nyilvántartási kötelezettség teljesítését, a központi és a helyi vezetői információs igények kielégítését, az előírt számviteli elszámolások végrehajtásához szükséges adatokat, számításokat, de az OSAP keretében gyűjtött hatósági statisztikai

ka teljes körű teljesítésére nem voltak alkalmasak, szükség volt az adatok manuális kigyűjtésére is. A jegyző gondoskodott az adóalanyok feltárását, működésük folyamatosságának követését (csődeljárás, felszámolás, végelszámolás figyelését) biztosító információk megszerzéséről és hasznosításáról.

A Képviselő-testület rendeletben szabályozta az adóigazgatásban dolgozók **anyagi érdekeltségi rendszerét**, és a teljesítménykövetelmények alapját képező, kiemelt helyi célok között határozta meg adóbevételek növelését, az adókötelezettségek elmulasztásának ellenőrzéssel való feltárását, a határidőn belüli ügyintézés, az adóvégrehajtás és behajtás hatékonyságának fokozását, a hátralékok csökkentését. A jegyző a Ktv. előírásai szerint kialakította és működtette az adóigazgatásban dolgozók **teljesítményértékelését**, abban a Képviselő-testület által elfogadott teljesítménykövetelményekkel összhangban álló célok, feladatok szerepeltek. Az adóigazgatásban dolgozók teljesítményértékelési rendszerében kitűzött célok, a meghatározott elvárások – a megfelelő anyagi érdekeltség ellenére – részben segítették elő a feltárt és előírt adókülönbözöt, a befolyt adó, bírság és pótlék növelését, az adóbeszedés és a hátralékezelés eredményességét, mivel az adóbefizetések emelkedtek, az ellenőrzések száma növekedett, és 2007-től az ellenőrzések hatékonysága is javult, azonban az esedékes hátralékok állománya a vizsgált években folyamatosan növekedett. Az Önkormányzatnál a vizsgált időszakban az anyagi érdekeltségi rendszer alapján évente két részletben két-háromhavi illetménynek megfelelő összeg került kifizetésre az adóigazgatásban dolgozók részére.

Az Önkormányzat adóhatóságának saját hatáskörben hozott döntései módosítására hét esetben került sor. Az elsőfokú határozatok ellen a másodfokú hatósághoz benyújtott vagy felterjesztett, de nem tisztázott tényállás miatti visszakapott ügy nem volt. Az elsőfokú döntéseket a **másodfokú eljárás** öt esetben helybenhagyta, két esetben az elsőfokú döntést megsemmisítette, és új eljárást írt elő. A másodfokon hozott döntések hatására az Önkormányzat adóbevételei 25 ezer Ft-tal csökkentek, az Önkormányzatot terhelő (átvállalt) eljárási kiadások nem merültek fel. A másodfokú hatóság által kiadott adóhatósági határozatnak az ügyfél általi bírósági megtámadásra, perköltségek viselésének a Képviselő-testület által – részben vagy egészben – történő átvállalására nem került sor.

Az Art. és a Vht. rendelkezései szerint kezdeményezett és megvalósított **végrehajtási cselekmények** számának alakulása és az év végi hátralékállományok változása között nem mutatható ki egyértelmű kapcsolat, mert a végrehajtási cselekmények számának 2008. és 2009. évi emelkedése ellenére az év végi hátralékállományok eltérő ütemű, de az előző évhez viszonyított folyamatos növekedése volt tapasztalható a vizsgált időszakban. A megkeresésre indított végrehajtási cselekmények száma mindegyik évben növekedett az előző évhez viszonyítva. Az Önkormányzat a végrehajtást kérők felé az Art. szerinti költségtérítéseket érvényesítette. A megkeresésre indított végrehajtások bevételeiből az Önkormányzatot megillető részek összege 2007. év kivételével meghaladta a beszédésükkel kapcsolatos kiadások összegét. Az önkormányzati adóhatóság által a vizsgált időszakban lefolytatott **végrehajtási cselekmények hatékonysága és eredményessége** 2007-ben csökkent, 2008-ban és 2009-ben javuló tendenciát mutatott, az esedékes hátralékok összege azonban min-

den évben növekedett. Az önkormányzati adóhatóságnál gondoskodtak a behajthatatlanság címén törölt adótartozások kezeléséről, a behajthatatlannak minősített adótartozások nyilvántartási kötelezettségét teljesítették.

A fizetési könnyítések, részletfizetések engedélyezésének az Önkormányzat likviditási helyzetére, az adóhátralékok alakulására gyakorolt hatását a **méltányossági kérelmek** elbírálása során felmérték. A méltányosság gyakorlására (fizetési könnyítésekre, mérséklésekre) vonatkozó kérelmek száma 2006-2009. között évente 113 és 203 között változott. Az önkormányzati adóhatóság – a kérelmekben szereplő összegek vonatkozásában – a benyújtott kérelmek 37%-100%-át- részesítette az ügyfél számára kedvező elbírálásban. A méltányosság gyakorlása során elengedett követelések a helyesbített folyó évi terhelések összegének igen kis részét (0,08%–0,16%-át) tették ki, ami az Önkormányzat adóbevételeinek teljesülését lényegesen nem befolyásolta.

A jegyző a Polgármesteri hivatal SZMSZ-ében, az ügyrendben, az ellenőrzési nyomvonalban, a minőségirányítási kézikönyvben, valamint a köztisztviselők munkaköri leírásaiban szabályozta a kiadmányozási jogköröket, kiépítette és működtette a munkafolyamatok belső kontrolljait. Az Önkormányzatnál a vizsgált időszakban az adóigazgatási feladatok **törvényes ellátását** minősítő vizsgálatra nem került sor. A jegyző az adóigazgatásban dolgozók számára külön nem határozott meg az ügyfelekkel való kapcsolattartásban – korrupciót kizáró – etikai követelményeket.

A helyszíni ellenőrzés megállapításainak hasznosítása mellett **javasoljuk**:

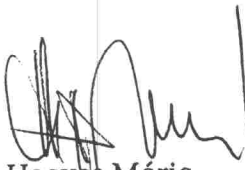
a polgármesternek

1. kezdeményezze, hogy a számvevői jelentésben foglaltakat a Képviselő-testület tárgyalja meg, és a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében készítsen intézkedési tervet a határidők és felelősök megjelölésével. Az intézkedési tervet az elfogadását követő 30 napon belül küldje meg az ÁSZ Hajdú-Bihar Megyei Ellenőrzési Irodája részére.

a jegyzőnek

1. tegyen intézkedéseket az esedékes adóhátralék-állomány csökkentésére;
2. határozzon meg az adóigazgatásban dolgozók számára külön az ügyfelekkel való kapcsolattartásban – korrupciót kizáró – etikai követelményeket.

Debrecen, 2010. május 14.

Hegyes Mária
számvevő tanácsos